

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Ad uictoriam pro torcularibus psalmus Daudid.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Mixta eodem uersu eisdemque uerbis, & gratias agit, & iusticiam laudat, & naturam eius describit: Esse scilicet eam donum gratuitum dei, pro quo sit laudandus & cantandus. Quare scd' in iusticia eius, hic intelligendū omnino, ut sit idem quod, propter iusticiā eius, ut sit sensus: Laudabo dñm in æternum, quia ipse est iustificat, qd' nisi faceret, nec iusticia mea scd' in conscientiam meā subsisteret. Et hūc sensum iuuat qd' sequitur, uelut repetito dictū: Et psallam nomini dñi altissimi. Nam nomen dñi supra diximus esse laudem qua pradicatur, bonus, misericors, saluator &c. Et in hoc noie credens, iustificatur & saluatur: Talis enim est deus, qualis creditur unicuique. Damna uero & impij nullum ei non men tribuunt, illi quod nihil boni de eo sperant, hi q' non indigent. Vnde Pro uerb. xvij. Turris fortissima nomen dñi, ad ipsam currit iustus, & exaltabitur. Et Ro. x. Omnis qui inuocauerit nomen dñi, saluus erit.

Talis deus
qualis credi-
tur cuiq;

Ab hoc igitur noie cum ueniat iusticia & salus, ac lata cōscientia, dum forte in ipsum creditur, non aut ex nostris uiribus aut operibus, recte docet non nisi nomini dñi iusticiam dei tribuendam, & eidem psallendum, pradicandum, celebrandum, quo & alij per hanc cōfessionem & pradicacionem idem nomen cognoscentes, credant, & salui fiant. Prope idem dicit psal. I. Docebo iniquos uias tuas & impij ad te cōuertent. Et iterū: Exultabit lingua mea iusticiā tuā. Vbi impij iusticiam suam exultāt, ut sapius iam dictum est.

Quare confiteri & psallere hoc loco non priuatum gratitudinis officium solummodo significant, sed etiam publicum uerbi gratiæ ministerium, quo nomen dei hominibus manifestatur.

Vtilis & necessaria erit huius psalmi oratio, si aduersus diabolū oretur, siue hora mortis, siue qua alia desperationis tētatione. Nā ipse est pprie diabolus, id est, calumniator, qui nos accusat, & conscientiam etiā in his confundit, quæ recte gessimus, & deo placent, tum quæ male egimus supra modū magnificat, utrobiq; onerosissimus, & importunissimus Semei, Aethiops terribissimus, maledicens, insultans, urgens in hæc uerba: Ecce præmunt te mala tua: Egredere egredere, uir sanguinum, reddit tibi dñs uniuersum sanguinem domus Saul. Et reliqua quæ ex hac historia licet cuilibet ad tropologiam trahere. In quibus Dauid nostrum oium exemplū est, docēs nos ea quidem sustinere debere, sed simul expectare benedictionē dei, pro maledictione & afflictione ista.

In hora mortis, & angustia cōscientiæ, hic psal. orandus.

PSALMVS OCTAVVS.

Ad uictoriam pro torcularibus psalmus Dauid.

NOVVS hic titulus, quid per torcularia sua uelit, tanta uarietate disputatum est, ut ego me fatear confusum nescire, quis inter tot melius senserit. Tres enim sunt in uniuersum psalmi, qui torcularia in titulis præfixa habent: Hic octauus Dauid inscriptus, octuagesimus Asaph, & octuagesimusterius filijs Coreh. Nec est uersimile (id quod hebræorum præstantiores concedunt) Dauidem, hunc psalmum in torcularibus Palestinorum composuisse, quādo eadem ratione & Asaph & filios Coreh, suū ibidem composuisse sequeretur. Nec legitur Dauid fuisse in torcularibus Palestinæ, sed in Geth (quæ postea literarum simili platione, Gaza dicta est) ciuitate Palestinæ; etiā si Geth significet torcular, qd' hic תורן by al Githith, super torcularibus dicitur. Nec mihi satis facit, qd' alijs uideatur, hunc psal. factum, ut caneret in festo tabernaculorū, ubi collectus frugibus & uindemijs finitis, deo gratiæ agebantur.

P ij Proinde

Proinde, quandoquidem literam quaerimus, prope in Lyranam referentiam, qui Githith, arbitratur esse instrumenti musici nomen proprie. Aut concedendum est priscis patribus, qui mysteria secuti per torculara intelligunt martyria, passionesque Christi & Ecclesiae. Siquidem & nonnulli psalmi, notant aliquo insigni praeter usum, uocabulo (ut uidebimus) torcularia mystice esse passiones quaerendum. In his relicto cuiuslibet suo ministerio. Quod omnes de passione Christi intelligunt. Verum beatus Augustinus satis erudite, per torcular intelligit ministerium uerbi dei in Ecclesia, sententiam plures scripturae consonant, ut Isa. v. Et torcular extruxit in eam, ut enim boues in area terentes, significant praedicatorum, i. Corinth. ita calcantes in torculari eisdem significat. Hinc uinacia, & palea, triticum, & num, in scripturis passim significant populos uerbo dei, uel eruditos, uel ratos. De quibus non est nunc locus dicendi.

Et haec sententia ad scopum psalmi facit, in quo describitur nomen domini in terra magnificentum, populus Christi subiectus, & destructus infernalium quando ex ore infantium, & lactentium perfecisse uirtutem, & exaltasse gloriam suam dicitur, ipsam sane praedicationem Euangelij & uerbi crucis de notat, qua haec omnia facta sunt & fiunt: Certe uerbum crucis, sicut torcular conterit & humiliat homines mundi, & in unum corpus multos colligit, sicut uinum in lacum. Atque ita Prophetae uisum est, de spiritali quodam torculari canere. Neque sic tamen alienum est a proposito, passiones intelligi per torcularia, quae uerbum crucis, & crucifigat ueterem hominem, & pro se cogat uarias sustineri passiones.

DOMINE dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in uniuersa terra: Quoniam eleuata est magnificentia tua super caelos.

Hi duo uersus sunt, unus in hebraeo, & alterum nomen est sacrum יהוה Tetragrammaton, alterum, אדון Adon, prophanum, & commune etiam hominibus. Permisit autem interpreti sibi, ut dominus noster in nominatio diceret, ubi Hieronymus in uocatio, domine dominator noster rectius translulit. Admirabile, quod אדיר adir dicitur, magnificum, magnum, excellens, sonat. Unde Hieronymus: Quae graue est nomen tuum. Magnificentiam uero, Hieronymus gloriam reddidit. In hebraeo autem הדר , proprie laudem & confessionem significat. A quo nomina, Iuda, & Iudaea, a laudando & confitendo dicta. Gen. xlix. Iudae te laudabunt fratres tui. Nam quod hic translulit: Quoniam eleuata est magnificentia tua super caelos. psal. cxlvij. dixit: Confessio eius super caelum & terram. Et omnino uidetur, utroque uersu idem significare, siquidem & illic dicitur: Exaltatum est nomen eius solius. Quae hic, admirabile est nomen tuum, dicit: Et illic, Confessio eius super caelum & terram. Hic: Magnificentia super caelos.

Ex praedictis autem notum esse relinquo, quod nomen dei sit non unum, sed multa, scilicet quicquid boni dici potest, ut sit idem, quod bona fama, gloria, opinio, praedicatione, qua praedicator, creditur, cognoscitur, speratur, diligitur, tenetur (id est, uere colitur & honoratur) solus potens, sapiens, bonus, iustus, uerax, suauis: simulque pereat hominum gloria & opinio, ne quis ultra potens, sapiens,